

Quran Plus School

ONLINE QUR'AN & SUBJECT ACADEMY

नूरानी क़ायदा

बच्चों और नए पढ़ने वालों का एडिशन · नूरानी क़ायदा की तरतीब, मदनी क़ायदा के तजवीदी क़वाइद, और डिजिटल मदद (ऑडियो, वीडियो, मश्क़)।

बच्चे और नए पढ़ने वाले

नूरानी
असल तरतीब

मदनी
तजवीद और तरीक़ा

डिजिटल
ऑडियो · वीडियो · मश्क़

नाम: _____

डिजिटल क़ायदा
स्केन करें — ऑडियो, वीडियो और मश्क़
quranplusschool.com

آب تات

उस्ताद और वालिदैन के लिए रहनुमाई

हर पन्ना चार क्रदमों में पढ़ाया जाता है:

देखें

स्टूडेंट पेज पर अरबी को देखे।

सुनें

टीचर (या ऑडियो) इसे सही पढ़कर सुनाएँ।

दोहराएँ

स्टूडेंट दोहराएँ; टीचर फ़ौरन ग़लती ठीक करें।

पढ़ें

स्टूडेंट इसे अकेले, बिना मदद के पढ़ें।

पहले हिज्जे, फिर रवाँ

हर सबक दो तरह से पढ़ा जाता है: हिज्जे करके, जब तक हर आवाज़ सही न हो जाए, फिर बिना हिज्जे के रवाँ।

पहले सुनें, फिर दोहराएँ

अरबी आवाज़ें सुनकर सीखी जाती हैं। टीचर पहले पढ़ते हैं और आगे बढ़ने से पहले हर मख़रज ठीक कराते हैं।

जल्दबाज़ी न करें

अगले सबक पर तभी जाएँ जब मौजूदा सबक बिना ग़लती के पढ़ा जाए। हर क्लास की शुरुआत में पिछला सबक दोहराएँ।

थोड़ा, मगर रोज़ाना

हफ़्ते में एक लंबे सबक से रोज़ाना 15–20 मिनट बेहतर हैं। हर क्लास तारीफ़ के साथ ख़त्म करें।

क़ुरआन का अदब

बिस्मिल्लाह से शुरू करें, किताब को साफ़ रखें और ध्यान से पढ़ें — अच्छा अदब भी सीखने का हिस्सा है।

रोमन इंग्लिश (जैसे AHADUN) सिर्फ़ किड्स एडिशन में, सिर्फ़ सबक 1–10 की पहली लाइन में आती है, और फिर बंद हो जाती है — ताकि बच्चा खुद अरबी पढ़ना सीखे।

आखिरी पेज पर दिया गया आखिरी टेस्ट ज़रूरी नहीं है — छोटा बच्चा जब पहली बार क़ायदा सीखता है, तब इसकी ज़रूरत नहीं।

डिजिटल क़ायदे में इस सबक का छोटा वीडियो

ऑडियो: सुनें · दोहराएँ · धीमा

हर सबक पर दिया गया QR कोड स्कैन करें

हर पन्ने के बाद एक स्टार में रंग भरें

हिज्जे — फिर रवाँ पढ़ना

ب	बा ज़बर — ब	بَا	बा दो ज़बर — बन
بِ	बा ज़ेर — बि	اَبْ	अलिफ़ ज़बर अ, बा ज़ज़म — अब
بُ	बा पेश — बु	اَبْ	अलिफ़ ज़बर अ, बा तशदीद ज़बर — अब-बा

सबक, उनकी तरतीब और अंदाज़ रिवायती नूरानी क़ायदा (मौलाना नूर मुहम्मद हक्कानी) के मुताबिक़ हैं। तजवीद के नियम और पढ़ाने का तरीक़ा मदनी क़ायदा की तरतीब के मुताबिक़ हैं, जिन्हें हमने अपने शब्दों में लिखा है।

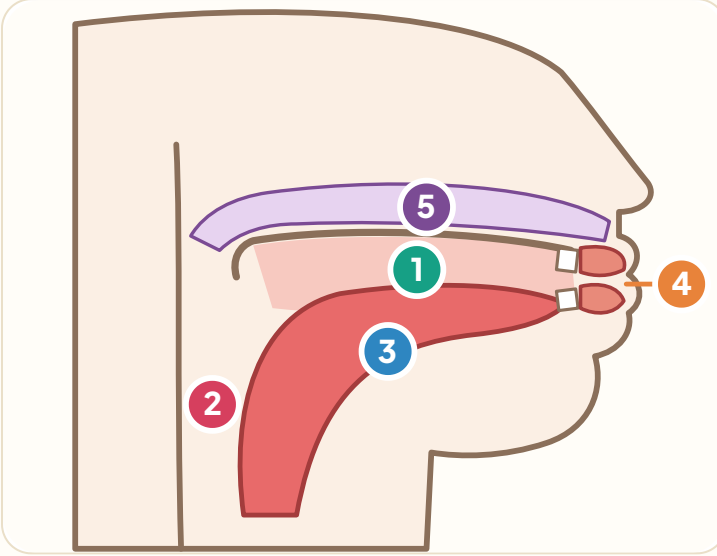

हुरूफ़ कहाँ से निकलते हैं — मखारिज

देखें < सुनें < दोहराएँ < पढ़ें

वीडियो हुरूफ़ कहाँ से निकलते हैं (मखारिज)

आवाज़ सुनें • दोहराएँ • धोमा

1

खुला मुँह (जौफ़) — मद के हुरूफ़

اوى

2

गला (हलक)

ء • ه • ع • ح • غ • خ

3

ज़बान (लिसान)

ق • ک • ج • ش • ی • ض • ل • ن • ر • ط • د
ت • ص • ز • س • ظ • ذ • ث

4

होंठ (शफ़तान)

ف • ب • م • و

5

नाक (खैशूम) — गुन्ना

نّ • مّ

मिलती-जुलती आवाज़ें — ध्यान से अदा करें

ث • س • ص "स" की तीन क्रिस्में

ذ • ز • ض • ظ "ज़" की चार क्रिस्में

ح • ه "ह" की दो क्रिस्में

ع • ء ऐन और हमज़ा

ق • ک गहरा क़ाफ़, बारीक काफ़

ت • ط बारीक ता, पुर ता

पुर हुरूफ़ (भरे मुँह से): خ ص ض غ ط ق ظ — बाकी सब हुरूफ़ बारीक हैं।

तरीक़ा तस्वीर पर हर हिस्सा दिखाएँ और उसके हुरूफ़ बोलें; स्टूडेंट उस हिस्से को छुएँ और दोहराएँ। फिर दो मिलते-जुलते हुरूफ़ बोलें; स्टूडेंट सही हर्फ़ पर उँगली रखे।

तस्वीरों वाले हुरूफ़

देखें < सुनें < दोहराएँ < पढ़ें

वीडियो तस्वीरों के साथ आलेफ़-बा

आवाज़ सुनें · दोहराएँ · धीमा

तरीका हर्फ़ का नाम बोलें, फिर तस्वीर वाला शब्द। पूछें: "यह शब्द किस हर्फ़ से शुरू होता है?"

 جَبَل पहाड़	 ثَوْب कुर्ता	 تَفَاح सेब	 بَيْت घर	 اَبْرِيق सुराही
 رَمَان अनार	 ذُرَّة मक्का	 دَفْتَر कोपी	 خَيْمَة खेमा	 حَقِيبَة बस्ता
 ضَوْء रशनी	 صُنْدُوق संदूक	 شَمْس सूरज	 سَاعَة घड़ी	 زَيْتُون ज़ैतून
 فَانُوس लालटेन	 غَيْمَة बादल	 عَنْب अंगूर	 ظَرْف लिफ़ाफ़ा	 طَائِرَة हवाई जहाज़
 نَجْمَة सितारा	 مَسْجِد मस्जिद	 لَيْمُون नींबू	 كِتَاب किताब	 قَمَر चाँद
 يَقْطِين कहू	 مَاء पानी (आखिर में हमज़ा)	 هِدِيَة तोहफ़ा	 وَرْدَة गुलाब	

اَلْحُرُوفُ الْمَفْرَدَةُ — تختی نمبر ۱ — مفردات अकेले हुरूफ़

تختی
۱

👁️ देखें < 🔊 सुनें < 💬 दोहराएँ < 📖 पढ़ें

📺 वीडियो हुरूफ़ कहाँ से निकलते हैं (मखाारेज)

पढ़ाने का तरीक़ा

- 1 देखें — क़लम से एक हर्फ़ पर इशारा करें; स्टूडेंट उसकी शक़ल देखे।
- 3 दोहराएँ — स्टूडेंट दोहराए; पुर (लाल) और हलक़ी हुरूफ़ की ग़लती फ़ौरन ठीक कराएँ।

- 2 सुनें — उसका नाम उसके सही मख़रज से तीन बार बोलें (पन्ना 3 देखें)।
- 4 पढ़ें — स्टूडेंट लाइन अकेले पढ़े, फिर हुरूफ़ बे-तरतीब। रोज़ाना 3-4 नए हुरूफ़।

नूरानी क़ायदा में छपे हुए हुरूफ़ — पुर हुरूफ़ लाल रंग में

ح	ج	ث	ت	ب	ا
हा (ح)	जीम	सा	ता	बा	अलिफ़
س	ز	ر	ذ	د	خ
सीन	ज़ा	रा	ज़ाल	दाल	खा
ع	ظ	ط	ض	ص	ش
ऐन	ज़ो (ظ)	तो (ط)	ज़ाद (ض)	साद	शीन
م	ل	ک	ق	ف	غ
मीम	लाम	काफ़	क़ाफ़	फ़ा	ग़ैन
ے	ی	ء	ه	و	ن
बड़ी ये (لڑی)	या	हमज़ा	हा (ه)	वाव	नून

तजवीद के क़वाइद — बच्चों के लिए

- हर हर्फ़ को उसकी अपनी अरबी आवाज़ से बोलें — अपने उस्ताद को सुनें और वैसे ही बोलें।
- हुरूफ़ ع ۞ ح غ خ गले से निकलते हैं — इन्हें बोलते वक़्त अपना गला छूकर देखें!

قواعد تجوید — بچوں کے لیے
• لال ہرُف "بڑے مُّہ" والے ہرُف ہیں: ظ ق ط خ ص ض غ ط ق ظ — انہیں
موٹا اور ج़وردار بولیں۔

तख्ती 1 · 2/2

अकेले हुरूफ़

वीडियो

مفردات

तरीका किसी भी बॉक्स पर इशारा करें; तालिब-ए-इल्म हर्फ़ का नाम बताए। फिर हर लाइन दाएँ से बाएँ बिना रुके पढ़ें।

दोहराई और प्रैक्टिस — मिले-जुले हुरूफ़, बिना तरतीब

○○○

ر	ح	ب	ض	ك	ظ	ا	ع	ث	ن
س	غ	ی	د	ط	ق	ج	ه	ف	ذ
م	ص	خ	ل	ء	ش	و	ت	ز	ے

दोहराई और प्रैक्टिस — पुर या बारीक? पढ़ें, फिर बताएँ कौन-सा

○○○

خ	ب	ص	س	ض	د	غ	ع
ط	ت	ق	ك	ظ	ز	ح	ه

पुर हुरूफ़ (भरे मुँह से): خ ص ض غ ط ق ظ — बाक़ी सब बारीक हैं।

मिलती-जुलती शक्लें — नुक्तों को देखें

ب	ت	ث	ن	ی	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ع	غ	ف	ق
ب → ب	ت → ت	ث → ث	ن → ن	ی → ی													

सिर एक जैसा, नुक्ते अलग: नुक्ते गिनें और देखें कि वे कहाँ हैं।

सरगर्मी — हर ح हूँ

ح	ج	خ	ح	ع	ح	ه	ح	غ	ح
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

सरगर्मी — हर ب हूँ

ب	ت	ث	ن	ی	ب	پ	ب	ت	ب
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

डिजिटल सबक

اَلْحُرُوْفُ الْمُرَكَّبَةُ

تحتی نمبر ۲ — مرکبات

جुड़े हुए हुरूफ़

देखें < सुनें < दोहराएँ < पढ़ें

वीडियो हुरूफ़ कैसे जुड़ते हैं

पढ़ाने का तरीका

- 1 पूरा हर्फ और उसका "सिर" साथ-साथ दिखाएँ (ب → ب)
- 3 एक हर्फ को उँगली से ढकें और पूछें: "कौन-सा हर्फ छुपा है?"

- 2 स्टूडेंट दाएँ से बाएँ हर हर्फ का नाम बताए: بت = "बा-ता"।
- 4 न जुड़ने वाले छह हुरूफ़ (ا د ذ ر ز و) जब भी आएँ, हर बार उनकी तरफ़ इशारा करें।

طريقة تدریس

तजवीद के क़वाइद — बच्चों के लिए

قواعد تجوید — بچوں کے لیے

- जब हुरूफ़ जुड़ते हैं, तो एक-दूसरे का हाथ पकड़ते हैं। नुक़्ते देखकर पहचानें कि कौन-सा हर्फ़ है।
- हुरूफ़ ا د ذ ر ز و अगले हर्फ़ का हाथ कभी नहीं पकड़ते।

जुड़े हुए हुरूफ़ (हुरूफ़-ए-मुरक्कबात)

ا	لا	لا	با	لا	ل
لا	لح	لا	بلب	ك	ك
كب	كب	كا	كا	بكت	تلت
ب	ت	ث	ن	ی	با
نا	تا	یا	ثا	بس	یس
نس	تس	ثس	ثج	تح	نخ
یح	بج	یم	بم	نم	تم

तरीक़ा हर बॉक्स में दोनों हुरूफ़ के नाम दाएँ से बाएँ बताएँ; तालिब-ए-इल्म उँगली से जोड़ पर लकीर खींचे।

जुड़े हुए हुरूफ़ (हुरूफ़-ए-मुरक्कबात)

جاری • جاری

ثم	بی	یی	نی	تی	ثی
نبل	تنل	بیل	یتل	ثتل	نبن
بنن	تین	یتن	ثتن	ج	ح
خ	حث	خب	جت	تحت	يجب
بخت	ة	ه	بة	یه	ته
نہ	ھ	یھب	بھا	بھم	د
ذ	جد	خذ	ر	ز	جر
خنز	ر	ز	یر	تز	س
ش	سل	شل	ص	ض	ط
ظ	صب	طب	ضا	ظا	ع

तब्दी 2 • 3/3

जूड़े हुए हुरूफ़

वीडियो

مرکبات

तरीका सिर्फ़ हुरूफ़ के नाम से हिज्जे करें। फिर "कौन-सा हर्फ़?" खेलें: आप इशारा करें, तालिब-ए-इल्म उसका नाम बताए।

जूड़े हुए हुरूफ़ (हुरूफ़-ए-मुरक्कबात)

جاری • جاری

غ	ء	عز	غر	صع	ضع
بعد	تغذ	أ	ؤ	ئ	ف
ق	و	قو	فو	فقل	ققل
يف	م	م	حم	لم	تم
تمت					

मज़ीद प्रैक्टिस — मिली-जुली

○○○

ج	لا	تم	ضا	حت	ضع
غ	طب	حم	ف	ثج	سل

सरगर्मी — जिन बॉक्स में ل है, उन पर गोला बनाएँ

فقل	ج	یتل	ثی	تلت	يف	لم	ث
-----	---	-----	----	-----	----	----	---

रवानी से पढ़ना — पूरी लाइन बिना रुके पढ़ें

○○○

يا	ثثن	یي	غ	ثم	بخت
----	-----	----	---	----	-----

☆ टीचर के साथ पढ़ा ☆ घर पर प्रैक्टिस की ☆ कोई गलती नहीं!

डिजिटल सबक

التَّحْتِي نَمْر ٣ — حروف مقطعات मुक़तआत — अलग-अलग पढ़े जाने वाले हुरूफ़

تحتي
٣

देखें < सुनें < दोहराएँ < पढ़ें

पढ़ाने का तरीक़ा

- 1 समझाएँ: ये शब्द नहीं, बल्कि हुरूफ़ हैं, जो अपने नामों से पढ़े जाते हैं।
- 2 सूरत की शुरुआत वाला एक ग्रुप धीरे-धीरे पढ़ें, २ वाले हुरूफ़ को खींचते हुए।
- 3 स्टूडेंट दोहराए, और २ के लिए उँगलियों पर 6 गिने।
- 4 सूरतों की शुरुआत वाले इन ग्रुपों में से दो मुसहफ़ में दिखाएँ।

طريقة تدریس

तजवीद के क़वाइद — बच्चों के लिए

قواعد تجويد — بچوں کے لیے

- इन हुरूफ़ को उनके नामों से, एक-एक करके बोलें: اَلَمْ = अलिफ़ · लाऽसम · मीऽसम।
- लहरदार निशान ۞ का मतलब: इसे लंबा खींचें!

सूरतों की 14 शुरुआतें

अलिफ़ लाम मीम	اَلَمْ	अलिफ़ लाम मीम साद	اَلَمْصَ
अलिफ़ लाम रा	اَلرَّ	अलिफ़ लाम मीम रा	اَلْمَرَّ
काफ़ हा या ऐन साद	كَهَيَّعَصَ	तो हा	طَه
तो सीन मीम	طَسَمَ	तो सीन	طَسَ
या सीन	يَسَ	साद	صَ
हा मीम	حَمَ	ऐन सीन क़ाफ़	عَسَقَ
क़ाफ़	قَ	नून	نَ

इस्लामी कार्ड

कुरआन

अल्लाह का कलाम। हम इसे पाक-साफ़ रखते हैं और अदब से पढ़ते हैं।

قُرْآن

रवानी से पढ़ना — पूरी लाइन बिना रुके पढ़ें

يَسَ

اَلَمْ

طَسَمَ

حَمَ

डिजिटल सबक

التحرکات تختی نمبر ۲ — حرکات हरकतें — ज़बर, ज़ेर, पेश

تختی
۲

देखें < सुनें < दोहराएँ < पढ़ें

वीडियो ज़बर, ज़ेर, पेश

पढ़ाने का तरीक़ा

طریقه تدریس

- 1 निशान और मुँह दोनों दिखाएँ: ज़बर — मुँह खुला, ज़ेर — जबड़ा नीचे, पेश — होंठ गोल।
- 2 हिज्जे: "बा ज़बर ब" — स्टूडेंट हर बॉक्स के हिज्जे करे।
- 3 रवाँ: वही लाइन बिना हिज्जे के रवानी से पढ़ें।
- 4 कॉलम में ऊपर से नीचे भी पढ़ें, और उर्दू की आदतें छुड़ाएँ: ज़ेर को "ए" नहीं, पेश को "ओ" नहीं।

तजवीद के क़वाइद — बच्चों के लिए

قواعد تجوید — بچوں کے لیے

- ज़बर: मुँह खोलें — "अ"। ज़ेर: जबड़ा नीचे करें — "इ"। पेश: होंठ गोल करें — "उ"।
- इसे छोटा रखें — एक जल्दी वाली आवाज़। "ए" या "ओ" न बोलें।

ب

ज़बर — ऊपर निशान
मुँह खोलें: "अ"

ب

ज़ेर — नीचे निशान
जबड़ा नीचे: "बि"

ب

पेश — ऊपर का निशान
होंठ गोल करें: "बु"

हरकतें — ज़बर, ज़ेर, पेश (हुरूफ़ मख़रज की तरतीब से)

ا	اِ	اَ	اُ	اِ	اَ
ع	عِ	عَ	عُ	عِ	عَ
غ	غِ	غَ	غُ	غِ	غَ
ق	قِ	قَ	قُ	قِ	قَ
ک	کِ	کَ	کُ	کِ	کَ
ح	حِ	حَ	حُ	حِ	حَ
ه	هِ	هَ	هُ	هِ	هَ
ه	هِ	هَ	هُ	هِ	هَ

तख्ती 4 • 2/3

हरकतें — ज़बर, ज़ेर, पेश

वीडियो

حرکات

तरीका लाइनों को दाएँ से बाएँ और कॉलमों को ऊपर से नीचे पढ़ें: ज़बर — मुँह खुला, ज़ेर — जबड़ा नीचे, पेश — होंठ गोल।

हरकतें — ज़बर, ज़ेर, पेश (हुरूफ़ मख़रज की तरतीब से)

جاری • جاری

جَ	جِ	جُ	شَ	شِ	شُ
یَ	یِ	یُ	ضَ	ضِ	ضُ
لَ	لِ	لُ	نَ	نِ	نُ
رَ	رِ	رُ	طَ	طِ	طُ
دَ	دِ	دُ	تَ	تِ	تُ
صَ	صِ	صُ	سَ	سِ	سُ
زَ	زِ	زُ	ظَ	ظِ	ظُ

तख्ती 4 - 3/3

हरकतें — ज़बर, ज़ेर, पेश

वीडियो

حرکات

हरकतें — ज़बर, ज़ेर, पेश (हुरूफ़ मख़रज की तरतीब से)

جاری . جاری

ذ	ذِ	ذُ	ث	ثِ	ثُ
ف	فِ	فُ	و	وِ	وُ
ب	بِ	بُ	م	مِ	مُ

दोहराई और प्रैक्टिस — ज़बर, ज़ेर, पेश मिले-जुले

ب	ث	ج	د	ر	س	ص	ط
ع	ف	ق	ك	ل	م	ن	و
سَمِعَ	عَلِمَ	كُتِبَ	حَسِبَ	لَبِثَ	نُفِخَ		

सरगमी — ज़बर वाले हुरूफ़ ढूँढें

इस्लामी कार्ड

बुझ

कुरआन को छूने से पहले हम बुझ करते हैं।

सरगमी — ज़ेर वाले हुरूफ़ ढूँढें

डिजिटल सबक

التَّنْوِينُ تحتی نمبر ۵ — تنوین

تحتی
۵

देखें < सुनें < दोहराएँ < पढ़ें

वीडियो तनवीन — छुपा हुआ नून

पढ़ाने का तरीका

طريقة تدریس

- 1 दो निशानों का मतलब है छुपा हुआ नून: दो ज़बर = "अन", दो ज़ेर = "इन", दो पेश = "उन"।
- 2 हिज्जे: "बा दो-ज़बर बन"।
- 3 एक निशान और दो निशानों का मुकाबला करें: بُ / بَّا
- 4 रुकना दिखाएँ: بَُّا → "बा"; بُُّ और بُُّ → "ब्"।

तजवीद के क़वाइद — बच्चों के लिए

قواعد تجوید — بچوں کے لیے

- दो निशान = आखिर में छुपा हुआ "न": بَُّا बन • بُُّ बिन • بُُّ बुन।
- दो ज़बर के बाद वाला अलिफ़ नहीं पढ़ा जाता।

तनवीन — दो ज़बर, दो ज़ेर, दो पेश

بَّا	بُُّ	بَّا	مُّ	مُ	مَّا
فَّا	فُُّ	فَّا	وُّ	وُ	وَّا
ذَّا	ذُُّ	ذَّا	ثُّ	ثُ	ثَّا
زَّا	زُُّ	زَّا	ظُّ	ظُ	ظَّا
صَّا	صُُّ	صَّا	سُّ	سُ	سَّا

तरीका हर ग्रुप पढ़ें $\text{م} \rightarrow \text{م} \rightarrow \text{م}$; तालिब-ए-इल्म बताए कि उसने कौन-सी तनवीन सुनी।

तनवीन — दो ज़बर, दो ज़ोर, दो पेश

جاری • जारी

د	د	دِي	تِي	تِي	هِي
ر	ر	رَا	ط	ط	طَا
ن	ن	لَا	ن	ن	نَا
ي	ي	يَا	ض	ضِي	ضَا
ج	ج	جَا	ش	شِي	شَا
ق	ق	قَا	ك	كِي	كَا
غ	غ	غَا	خ	خِي	خَا

तहसी 5 - 3/3

तनवीन

वीडियो

تنوین

तनवीन — दो ज़बर, दो ज़ेर, दो पेश

جاری • جاری

ر	ز	ز	ز	ز	ز
ر	ز	ز	ز	ز	ز

दोहराई और प्रैक्टिस — दो ज़बर, दो ज़ेर, दो पेश मिले-जुले

○○○

ف	ز	ز	ز	ز	ز	ز	ز
ف	ز	ز	ز	ز	ز	ز	ز
ش	ش	ز	ز	ز	ز	ز	ز

सरगमी — तनवीन पर गोला बनाएँ

ر	ز	ز	ز	ز	ز	ز	ز
---	---	---	---	---	---	---	---

सरगमी — दो ज़ेर ढूँढ़ें

ر	ز	ز	ز	ز	ز	ز	ز
---	---	---	---	---	---	---	---

सरगमी — दो पेश ढूँढ़ें

ر	ز	ز	ز	ز	ز	ز	ز
---	---	---	---	---	---	---	---

☆ टीचर के साथ पढ़ा ☆ घर पर प्रैक्टिस की ☆ कोई गलती नहीं!

हिफ्ति सवक

تَمَرِّينُ الْحَرَكَاتِ وَالتَّنْوِينِ تحتی نمبر ۶ — مشق حرکات و تنوین प्रेक्टिस: हरकतें और तनवीन

تحتی
۶

देखें < सुनें < दोहराएँ < पढ़ें

पढ़ाने का तरीका

طريقة تدريس

- 1 पढ़ने से पहले स्टूडेंट शब्द के हर हर्फ पर लगी हरकत ढूँढे।
- 2 शब्द के एक बार हिज्जे करें, फिर उसे रवाँ पढ़ें।
- 3 गलती पर लकीर नहीं, बल्कि एक छोटा-सा नुक्ता लगाएँ; अगली क्लास नुक्ते वाले शब्दों से शुरू करें।
- 4 आखिर में पूरी लाइन बिना रुके पढ़ें।

तजवीद के क़वाइद — बच्चों के लिए

قواعد تجويد — بچوں کے لیے

- पहले शब्द के हिज्जे करें, फिर उसे एक ही बार में रवानी से पढ़ें।
- बड़े मुँह वाले हुरूफ़ शब्दों के अंदर भी मोटे ही रहते हैं।

प्रेक्टिस: हरकतें और तनवीन

أَمَرَ	أَذِنَ	أَخَذَ	أَحَدٌ	أَبَدًا
جَمَعَ	جَعَلَ	بَرَرَةٍ	بَخِلَ	أَنَا
خُلِقَ	خَلَقَ	خَشِيَ	حَشَرَ	حَسَدَ
سَفَرَةٍ	سُرُرٌ	رَقَبَةٍ	رَفَعَ	ذَكَرَ
طَوَى	طَبَقًا	طَبَقٍ	وَسَطًا	صُحُفًا
عِنَبًا	عَمَدٍ	عَلَقٍ	عَدَلَ	عَبَسَ

तारीख 6 • 2/2

प्रेक्टिस: हरकतें और तनवीन

مشق حرکات و تنوین

तरीका हर शब्द दो बार पढ़ें — एक बार मिलाकर, एक बार रुककर — ताकि स्टूडेंट फ़र्क सुन सके।

प्रेक्टिस: हरकतें और तनवीन

जारी • جاری

قَدَرَ	قُتِلَ	قَتَرَهُ	فَعَلَ	غَبَرَهُ
كَسَبَ	كُتِبَ	كَبَدَ	قَسَمَ	قُرِئَ
لَهَبَ	لُمَزَهُ	لُبَدَا	كُفُّوا	كَفَرَ
وَقَبَ	وَسَقَ	وَجَدَ	نَخِرَهُ	مَسَدَ
	هُدِيَ	هُمَزَهُ	وَبَبَ	وَلَدَ

दोहराई और प्रैक्टिस

عَبَسَ

مَسَدَ

كُفُّوا

قُتِلَ

خَلَقَ

أَحَدُ

इस्लामी कार्ड

मस्जिद

अल्लाह का घर, जहाँ हम मिलकर नमाज़ पढ़ते हैं।

مَسْجِد

सरगर्मी — तनवीन वाले शब्दों पर निशान लगाएँ

أَخَذَ

خَلَقَ

مَسَدَ

قَسَمَ

اَلْحَرَكَاتُ الْقَائِمَةُ تختی نمبر ۷ — کھڑا زبر، کھڑی زیر، اُلٹا پیش
خड़ा ज़बर, खड़ी ज़ेर, उल्टा पेश

تختی

➤ देखें

सुनें

दोहरा

पढ़ें

वीडियो

खड़ा ज़बर, खड़ी ज़र और उल्टा पेश

पढ़ाने का तरीका

1 **ب** और **ب** को साथ-साथ रखें: एक गिनती के मुकाबले दो गिनती।

3 हिज्जे: "ज़ाल खड़ा-ज़बर ज़ा"।

2 हर खड़े निशान पर दो गिनती तक हाथ को एक तरफ़ ले जाएँ।

4 ۞ और ۞ को असली शब्दों में दिखाएँ: ۞، ۞

طریقہ تدریس

तजवीद के क़वाइद — बच्चों के लिए

قواعد تجوید۔ بچوں کے لیے

- खड़े निशान $\text{--}\text{'}\text{--}$ आवाज़ को लंबा करते हैं — दो तक गिनें: $\text{ب} = \text{बा}$ ।

ખડા જબર, ખડી જેર, ઉલ્ટા પેશ

ب	ب	ب	ت	ت	ت	ث	ث	ث
ج	ج	ج	ح	ح	ح	خ	خ	خ
د	د	د	ذ	ذ	ذ	ر	ر	ر
ز	ز	ز	س	س	س	ش	ش	ش
ص	ص	ص	ض	ض	ض			

सरगर्मी — खड़ा ज़बर हूँदें

ح

7

ہیں

ث

ش

6.

ب

ز

टीचर के साथ पढ़ा

घर पर प्रैक्टिस की

कोई ग़लती नहीं!

तख्ती 7 · 2/2

खड़ा ज़बर, खड़ी ज़ेर, उल्टा पेश

कھڑا زبر، کھڑی زیر، اُلٹا پش

शब्द

ذَلِكَ	كَذَلِكَ	لَهُ	بِهِ	عَلَى	إِلَى
إِلَهُ	إِلَهُهَا	وَلَهُ	فَلَهُ	مَعَهُ	بَلَى

दोहराई और प्रैक्टिस — छोटा या लंबा? पढ़ें और मुकाबला करें

بَب	بَب	تِ	تِ	جُ	جُ	سَ	سَ
ح	خ	ذ	ر	ز	ش	ص	ض

मज़ीद प्रैक्टिस — मिली-जुली

ذ	ب	ذ	ص	ح	ر	ش	ت
ث	خ	ز	ب	ض	س	ث	ح

रवानी से पढ़ना — पूरी लाइन बिना रुके पढ़ें

س	ج	ز	ص	س	ز	ر	ث
---	---	---	---	---	---	---	---

تحتی نمبر ۸ — مد و لین مَد اور لَین کے حُرُوفِ الْمَدِّ وَاللَّيْنِ

تحتی
۸

👁️ देखें < 🔊 सुनें < 💬 दोहराएँ < 📖 पढ़ें

📺 वीडियो मद और लीन के हुरूफ

पढ़ाने का तरीका

طريقة تدريس

- 1 मद के तीन हुरूफ और उनकी शर्तें दिखाएँ।
- 2 हिज्जे: "बा ज़बर अलिफ बा" — उँगलियों पर 2 गिनें।
- 3 छोटी और लंबी आवाज़ का फ़र्क दिखाएँ: بَ / بَا / بُ / بُي / بُو
- 4 लीन: नरम और छोटा — بُو — न खींचें, न झटका दें।

तजवीद के क़वाइद — बच्चों के लिए

قواعد تجويد — बच्चों के लिए

- सही निशान के बाद अलिफ़, वाव और या लंबी आवाज़ बनाते हैं — दो तक गिनें: اَبَا بُو بُي
- ज़बर के बाद ज़म वाले वाव और या नरम होते हैं — इन्हें नरमी से और छोटा बोलें: اَبُو بُي

मद के हुरूफ — ज़बर के बाद अलिफ़, पेश के बाद वाव, ज़ेर के बाद या

بَا	بُؤَا	بِي	تَا	تُؤَا	تِي
ثَا	ثُؤَا	ثِي	حَا	حُؤَا	حِي
خَا	خُؤَا	خِي	رَا	رُؤَا	رِي
زَا	زُؤَا	زِي	طَا	طُؤَا	طِي
ظَا	ظُؤَا	ظِي	فَا	فُؤَا	فِي
بَا	بُؤَا	بِي	يَا	يُؤَا	يِي

तरीका हर मद पर दो गिनती थपथपाएँ; फ़र्क़ दिखाएँ: **اِبِّ / بِ / بُؤ / بُ / بَا / بَ**

मद के हुरूफ़ — ज़बर के बाद अलिफ़, पेश के बाद वाव, ज़ेर के बाद या

جاری • جاری

عَا	عُوَا	عِيْ	جَا	جُوَا	جِيْ
دَا	دُوَا	دِيْ	ذَا	ذُوَا	ذِيْ
سَا	سُوَا	سِيْ	شَا	شُوَا	شِيْ
صَا	صُوَا	صِيْ	ضَا	ضُوَا	ضِيْ
عَا	عُوَا	عِيْ	غَا	غُوَا	غِيْ
قَا	قُوَا	قِيْ	كَا	كُوَا	كِيْ
لَا	لُوَا	لِيْ	مَا	مُوَا	مِيْ
نَا	نُوَا	نِيْ	وَا	وُوَا	وِيْ

तख्ती 8 • 3/4

मद और लीन के हुरूफ़

वीडियो

مدولين

तरीक़ा मद को लंबा और लीन को नरम और छोटा बोलें; स्टूडेंट सिर्फ़ मद पर ताली बजाए।

लीन के हुरूफ़ — ज़बर के बाद जज़्म वाले वाव और या

تَوَّ	تَيَّ	تَوْ	تِئ	دَوَّ	دَيَّ
ذَوَّ	ذَيَّ	رَوَّ	رَيَّ	زَوَّ	زَيَّ
سَوَّ	سَيَّ	شَوَّ	شَيَّ	صَوَّ	صَيَّ
ضَوَّ	ضَيَّ	طَوَّ	طَيَّ	ظَوَّ	ظَيَّ
لَوَّ	لَيَّ	نَوَّ	نَيَّ	أَوَّ	أَيَّ
بَوَّ	بَيَّ	جَوَّ	جَيَّ	حَوَّ	حَيَّ
خَوَّ	خَيَّ	عَوَّ	عَيَّ	غَوَّ	غَيَّ
فَوَّ	فَيَّ	قَوَّ	قَيَّ	كَوَّ	كَيَّ

सरगर्मी — लीन के हुरूफ़ हूँ

رَا

أَوْ

طِيَّ

ءُؤَا

سَوَّ

صَا

ضَوَّ

تَيَّ

तब्दी 8 • 4/4

मद और लीन के हुरूफ़

वीडियो

مدولين

लीन के हुरूफ़ — ज़बर के बाद जज़्म वाले वाव और या

جاری • جاری

مَوَّ	مَيَّ	وَوَّ	وَيَّ	هَوَّ	هَيَّ
يَوَّ	يَيَّ				

सरगर्मी — कौन-सा लंबा है? उस पर निशान लगाएँ।

بَ بَا	تَ تَيَّ	نُ نُوَّ	قَ قَا
--------	----------	----------	--------

दोहराई और प्रैक्टिस — मद या लीन? पढ़ें, फिर बताएँ कौन-सा

○○○

بَا	بَوَّ	بَيَّ	بُؤَّ	تَا	تَوَّ	تَيَّ
خَيَّ	خُوَّ	دَا	دَوَّ	رَيَّ	رُوَّ	سَوَّ
قَا	قَيَّ	كُوَّ	كَيَّ	لَيَّ	لُوَّ	مَوَّ

मद (लंबा, 2 गिनती): ज़बर के बाद अलिफ़, पेश के बाद वाव साकिन, ज़ेर के बाद या साकिन। लीन (नरम, छोटा): ज़बर के बाद वाव साकिन और या साकिन।

● मद वाले बॉक्स में हरा और लीन वाले बॉक्स में पीला रंग भरें।

मज़ीद प्रैक्टिस — मिली-जुली

○○○

ذَوَّ	خَا	وَا	زُؤَا	دَيَّ	لَيَّ
فُؤَا	صَيَّ	دُؤَا	رَا	ظَيَّ	زَا

डिजिटल सबक

تَمْرِیْنُ الْمَدِّ وَاللَّیْنِ

تختی نمبر ۹ — مشق حرکات، مد و لین

پرائکٹس: हरकतें, मद और लीन

تختی
۹

👁️ देखें < 🔊 सुनें < 💬 दोहराएँ < 📖 पढ़ें

पढ़ाने का तरीका

طريقة تدريس

- 1 पढ़ने से पहले स्टूडेंट शब्द में मद के हर हर्फ को टैप करे।
- 3 गिनती जाँचें: ठीक दो — न एक, न तीन।

- 2 पहले छोटी-लंबी जोड़ियाँ पढ़ें: كَتَبَ / كَتَبَ
- 4 कोई शब्द बोलें; स्टूडेंट उसे लिस्ट में ढूँढकर पढ़े।

तजवीद के क़वाइद — बच्चों के लिए

قواعد تجويد — بچوں کے لیے

- छोटी आवाज़ = 1 थपकी, लंबी आवाज़ = 2 थपकी। उँगली थपथपाकर गिनें!

प्रेक्टिस: हरकतें, खड़ी हरकतें, मद, लीन और तनवीन

أَمِنْ	أَوْى	أَنِىِّ	إِلْفِ	أَيْنَ
بِهْ	جَاءَ	جَاءَ	جَوْعِ	خَوْفِ
خَيْرٌ	دَاوُدُ	ذَلِكَ	رَضُوا	شَاءَ
مَلِكِ	شَيْءٍ	طَغَى	طَغَوْا	طِيرًا
عَادٍ	عَلَى	عَيْنٌ	فِيهِ	قَالَ
قَوْلٌ	كَانَ	كَيْدًا	كَيْفَ	لَوْحٍ

तख्ती 9 • 2/4

प्रेक्टिस: हरकतें, मद और लीन

مشق حرکات، مدولین

तरीका पढ़ने से पहले स्टूडेंट हर मद पर एक छोटा-सा डॉट लगाए; गिनतियाँ जाँचें।

प्रेक्टिस: हरकतें, खड़ी हरकतें, मद, लीन और तनवीन

जारी • جاری

لَيْسَ	مَالًا	نَارًا	مَاءٌ	وَيْلٌ
يَوْمٍ	يَرَهُ	حَاسِدٍ	حَافِظٌ	دَافِقٍ
شَابِدٍ	عَابِدٌ	عَائِلًا	غَاسِقٍ	نَاصِرٍ

प्रेक्टिस: हरकतें, खड़ी हरकतें, मद, लीन और तनवीन

وَالِدٍ	أَعُوذُ	أَكِيدُ	يَخَافُ
يَدُهُ	يُقَالُ	تُرَبًّا	حِسَابًا
سُبَاتًا	سِرَاجًا	سَلَمٌ	شِدَادًا
شَرَابًا	صَوَابًا	طَعَامٌ	عَذَابٌ

तख्ती 9 • 3/4

प्रेक्टिस: हरकतें, मद और लीन

مشق حرکات، مدولین

तरीका लंबे शब्दों को पेंसिल के हल्के निशान से हिस्सों में बाँटें, फिर उन्हें पूरा पढ़ें।

प्रेक्टिस: हरकतें, खड़ी हरकतें, मद, लीन और तनवीन

جاری • جاری

عَطَاءٌ	غُثَاءٌ	كِتَبًا	كِرَامًا
لِبَاسًا	لِسَانًا	مَا بَا	مَتَاعًا
مُطَاعٍ	مَعَاشًا	مَفَازًا	مِهْدًا
نَبَاتًا	وِفَاقًا	ثُبُورًا	رَسُولٍ
شُهُودٌ	قُعُودٌ	وُجُوهٌ	أَتِيمٍ
أَلِيمٍ	بَصِيرًا	خَبِيرًا	رَحِيقٍ
شَهِيدٌ	عَظِيمٍ	قَرِيبًا	كَرِيمٍ

सरगर्मी — मद के हर्फ वाले शब्दों पर निशान लगाएँ

جَاءَ

لَوْحٍ

وَالِدٍ

يَسِيرًا

☆ टीचर के साथ पढ़ा ☆ घर पर प्रैक्टिस की ☆ कोई गलती नहीं!

तख्ती 9 • 4/4

प्रेक्टिस: हरकतें, मद और लीन

مشق حرکات، مدولین

प्रेक्टिस: हरकतें, खड़ी हरकतें, मद, लीन और तनवीन

جاری • جاری

يَتِيمًا	نَعِيمٍ	مُحِيطٌ	مَجِيدٌ
عِيشَةٍ	قُرَيْشٍ	رُؤَيْدًا	يَسِيرًا
يَوْمِئِذٍ	مَوَازِينُهُ	مَوْضُوعَةٌ	الْمَوْدَّةُ

दोहराई और प्रैक्टिस

خَيْرٌ	يَوْمٍ	قِيلَ	قَالَ	كِتَبًا	كَتَبَ
--------	--------	-------	-------	---------	--------

इस्लामी कार्ड

काबा

दुनिया भर के मुसलमान नमाज़ पढ़ते वक़्त काबा की तरफ़ मुँह करते हैं।

كَعْبَةٌ

मज़ीद प्रैक्टिस — मिली-जुली

أَيْنَ	رَسُولٍ	عَائِلًا	نَاصِرٍ
طَعَامٍ	سَلَامٍ	طَغَوَا	مُطَاعٍ

सरगर्मी — तनवीन वाले शब्दों पर निशान लगाएँ

عَلَى	قُرَيْشٍ	كَانَ	نَاصِرٍ
-------	----------	-------	---------

डिजिटल सबक

السُّكُونُ

تحتی نمبر ۱۰ — سکون یعنی جزم

سुकून (जज़्म)

تحتی
۱۰

👁️ देखें < 🔊 सुनें < 💬 दोहराएँ < 📖 पढ़ें

📺 वीडियो सुकून (जज़्म) और क़लक़ला

पढ़ाने का तरीक़ा

- 1 जज़्म आवाज़ को बंद कर देता है: हर्फ़ पर कोई हरकत नहीं होती।
- 3 क़लक़ला के हुरूफ़ द ज़ ब ق ط में हल्की-सी उछाल होती है; बाक़ी हुरूफ़ ख़ामोशी से बंद होते हैं।

- 2 हिज्जे: "अलिफ़ ज़बर अ, बा जज़्म अब" — एक ही साँस में।
- 4 अَب (उछाल) और اَم (बिना उछाल) का फ़र्क़ दिखाएँ।

طريقة تدریس

तजवीद के क़वाइद — बच्चों के लिए

قواعد تجوید — بچوں کے لیے

- जज़्म ۲ का मतलब: रुकें और मिलाएँ। اَب = "अब" एक ही साँस में।
- हुरूफ़ द ज़ ब ق ط पर जज़्म हो तो ये थोड़ा उछलते हैं — उछाल दें।

हर हर्फ़ पर सुकून (जज़्म)

اَبْ	اِبْ	اُثْ	اِثْ	اَثْ	اِثْ
اَثْ	اِثْ	اُثْ	اِثْ	اَثْ	اِثْ
اَحْ	اِحْ	اُحْ	اِحْ	اَحْ	اِحْ
اَدْ	اِدْ	اُدْ	اِدْ	اَदْ	اِدْ
اَرْ	اِرْ	اُرْ	اِرْ	اَरْ	اِرْ
اَسْ	اِسْ	اُسْ	اِسْ	اَاسْ	اِاسْ

तख्ती 10 • 2/3

सुकून (जज़्म)

वीडियो

سکون یعنی جزم

तरीका उछाल सिर्फ़ कलकला के पाँच हुरूफ़ में दें; اَبْ (उछाल) और اَم (बिना उछाल) का मुकाबला करें।

हर हर्फ़ पर सुकून (जज़्म)

جاری • جاری

أَصْ	إِصْ	أَضْ	أُصْ	إِصْ	أَصْ
أَطْ	إِطْ	أَظْ	أُطْ	إِطْ	أَطْ
أَعْ	إِعْ	أَغْ	أُعْ	إِعْ	أَعْ
أَفْ	إِفْ	أَقْ	أُفْ	إِفْ	أَفْ
أَكْ	إِكْ	أَلْ	أُكْ	إِكْ	أَكْ
أَمْ	إِمْ	أَنْ	أُمْ	إِمْ	أَمْ
أَوْ	إِوْ	أَهْ	أُوْ	إِوْ	أَوْ
أَاءْ	إِءْ	أَيْ	أُءْ	إِءْ	أَاءْ

सरगर्मी — م पर जज़्म हूँ

أَمْ	إِمْ	أَخْ	إِفْ	إِخْ	أُرْ	إِغْ	أَمْ	أُمْ
------	------	------	------	------	------	------	------	------

क़लक़ला — उछाल वाले हुरूफ़ ق ط ب ج د

أَقْ	أَطْ	أَبْ	أَجْ	أَدْ	إِقْ
إِطْ	إِبْ	إِجْ	إِدْ	أُقْ	أُطْ

सरगर्मी— कलकला के हुरूप ढूँढें

آد

آج

آن

آب

آس

أَط

آم

أَقْ

تَمْرِیْنُ السُّكُونِ تختی نمبر ۱۱ — مشق سکون
پرائکٹس: جُڑم

تحتی
۱۱

 देखें <
 सुनें <
 दोहराएँ <
 पढ़ें

 वीडियो नून सांकेन और तनवांन

पढ़ाने का तरीका

طریقہ تدریس

- 1 हर शब्द को पेंसिल के हल्के निशान से हिस्सों में बाँटें: قُلْ ۝ ۞ ۝ ۞
 - 2 एक-एक हिस्सा (सिलेबल) करके पढ़ें, फिर पूरा शब्द।
 - 3 हर नून साकिन ढूँढ़ें: हलफ़ी हर्फ़ से पहले साफ़, बाक़ी हुरूफ़ से पहले छुपा हुआ (गुन्ना)।
 - 4 क़मरी (चाँद वाले) हुरूफ़ से पहले اَل को लाम के साथ पढ़ें: اَلْحَمْدُ

तजवीद के क़वाइद — बच्चों के लिए

قواعد تجوید۔ بچوں کے لیے

- छोटे-छोटे हिस्सों में पढ़ें, फिर पूरा शब्द: **اَمْسَ • رُو • رَا**
- "चाँद वाले हर्फ़" से पहले **اَل** में हम लाम बोलते हैं: **اَلْحَمْدُ**

प्रेक्टिस: सूकून

أَنْزَلْنَا	خَلَقْنَا	رَفَعْنَا	وَضَعْنَا
نُطْفَةٍ	عِبْرَةٍ	زَجْرَةٍ	تَذْكِرَةٍ ج

तरीका हर लाइन शब्द-ब-शब्द पढ़ें, फिर पूरी लाइन; सिर्फ वही रुकें जहाँ ○ दिखे।

प्रेक्टिस: सुकून

جاری • جاری

مَسْغَبَةٍ

○ مُؤَصَّدَةٌ

مُسْفِرَةٌ

تَقْوِيمٍ

تَضْلِيلٍ

مَتَرَبَّةٍ ج

مَقْرَبَةٍ

مِسْكِينًا

○ تَسْنِيمٍ

تَكْذِيبٍ

مَسْرُورًا ط

مَخْتُومٍ

مَحْفُوظٍ

مَمْنُونٍ

أَزْوَاجًا

مَصْفُوفَةٍ

أَبْوَابًا

مَشْهُودٍ

أَفْوَاجًا

أَعْنَابًا

إِطْعَمَ

أَشْتَاتًا

وَالْفَجْرِ

الْحَمْدُ

قُرْآنٌ

○ أَلْفَا

مِنَ الْمُعْصِرَاتِ

وَالْعَصْرِ

وَالْفَتْحِ

وَإِذَا

ط مَا الْقَارِعَةُ

مَعَ الْعُسْرِ

الْمَوَّءَدَةُ يَنْظُرُ الْمَرْءُ كَالْفَرَّاشِ

الْمَبْثُوثِ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ ط

لَيْلَةُ الْقَدْرِ أَخْرَجَتِ الْأَرْضُ

مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ عِنْدَ ذِي

الْعَرْشِ يَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ○ وَهُوَ

الْغَفُورُ الْوُدُودُ ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ

لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ

تَقْوِيمٍ ○ أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ط الثَّنِ

दोहराई और प्रैक्टिस

قُلْ لَمْ أَنْزَلْنَا مَسْرُورًا الْحَمْدُ

तख्ती 11 • 4/4

प्रेक्टिस: जज़्म

वीडियो

مشق سکون

इस्लामी कार्ड

नमाज़

हम दिन में पाँच बार नमाज़ पढ़ते हैं।

صَلَاة

डिजिटल सबक

التَّشْدِيدُ
تحتی نمبر ۱۲ — تشدید
تشدیدتنہا
۱۲

देखें < सुनें < दोहराएँ < पढ़ें

वीडियो तशदीद और गुन्ना

पढ़ाने का तरीका

طريقة تدريس

- 1 तशदीद = हर्फ़ दो बार: पहले साकिन, फिर हरकत के साथ।
- 2 हिज्जे: "अलिफ़ ज़बर अ, बा तशदीद ज़बर अब-बा"।
- 3 हर्फ़ को ज़ोर से दबाकर पढ़ें; **ن** और **م** पर दो गिनती तक नाक से गुनगुनाएँ।
- 4 लाइन में हर तशदीद पर "ठहराव" को ध्यान से सुनें।

तजवीद के क़वाइद — बच्चों के लिए

قواعد تجوید — بچوں کے لیے

- तशदीद = हर्फ़ को दो बार बोलें: **اَبَب** = अब-बा।
- **ن** और **م** पर: नाक से गुनगुनाएँ और दो तक गिनें।

तशदीद

اَبَب	اَبَب	اَبَب	اَبَب	اَبَب
اَبَب	اَبَب	اَبَب	اَبَب	اَبَب
اَبَب	اَبَب	اَبَب	اَبَب	اَبَب
اَبَب	اَبَب	اَبَب	اَبَب	اَبَب

तरीका तशदीद को मज़बूती से अदा करें; तालिब-ए-इल्म हर्फ़ को दो बार बोले: اَبَ = अब-बा।

तशदीद

جاری • जारी

اَبَ	اَبَ	اَبَ	اَبَ	اَبَ
اَبَ	اَبَ	اَبَ	اَبَ	اَبَ
اَبَ	اَبَ	اَبَ	اَبَ	اَبَ
اَبَ	اَبَ	اَبَ	اَبَ	اَبَ
اَبَ	اَبَ	اَبَ	اَبَ	اَبَ
اَبَ	اَبَ	اَبَ	اَبَ	اَبَ
اَبَ	اَبَ	اَبَ	اَبَ	اَبَ
اَبَ	اَبَ	اَبَ	اَبَ	اَبَ

نَ	نَ	نَ	نَ	نَ
نَ	نَ	نَ	نَ	نَ
نَ	نَ	نَ	نَ	نَ
		Continue the same way to the last letter اسی طرح آخر تک	نَ	نَ

सरगर्मी — हर तशदीद में रंग भरें

نَ	نَ	نَ	نَ	نَ
----	----	----	----	----

मज़ीद प्रैक्टिस — मिली-जुली

نَ	نَ	نَ	نَ	نَ	نَ
نَ	نَ	نَ	نَ	نَ	نَ

सरगर्मी — ज़ेर वाली तशदीद में रंग भरें

نَ	نَ	نَ	نَ	نَ	نَ	نَ	نَ
----	----	----	----	----	----	----	----

डिजिटल सबक

تَمَرِّينُ التَّشْدِيدِ

تحتی نمبر ۱۳ — مشق تشدید

پرائکٹس: تَشْدِید

تحتی
۱۳

👁️ देखें < 🔊 सुनें < 💬 दोहराएँ < 📖 पढ़ें

पढ़ाने का तरीका

طريقة تدریس

- 1 शब्दों को छोटें: कमरी लाम (पढ़ा जाता है) और शम्सी लाम (नहीं पढ़ा जाता, अगला हर्फ दोहरा)।
- 2 पहले हर तशदीद पर निशान लगाएँ; धीरे-धीरे पढ़ें, फिर रवाँ।
- 3 ज़बर और पेश के बाद (पुर) और ज़ेर के बाद (बारीक) الله की प्रैक्टिस करें।

तजवीद के क़वाइद — बच्चों के लिए

قواعد تجوید — بچوں کے لیے

- في السُّمْسِ में लाम खामोश है (सूरज वाला हर्फ); اَلْحَمْدُ में हम उसे बोलते हैं (चाँद वाला हर्फ)।
- अल्लाह का नाम: ज़बर या पेश के बाद लाम पुर, ज़ेर के बाद लाम बारीक।

प्रेक्टिस: तशदीद

قَدَّرَ	عَدَدَ	صَدَّقَ	حُصِّلَ	بُرِّزَ
جَنِّئَ	يَحْضُ	يَظُنُّ	نَعَمَ	كَذَّبَ
قَدَّمتْ	سُعَّرَتْ	كَرَّهَ	قُوَّةٍ	ذَرَّةٍ
فُجِّرَتْ	سُجِّرَتْ	زُوجَتْ	كَذَّبَتْ	
تَطَّلِعُ	كُورَتْ	عُطِّلَتْ	سُيِّرَتْ	
بِمُ الْبَيْتِ	نُيِّسَ	تُحَدِّثُ		

तख्ती 13 - 2/3

प्रेक्टिस: तशदीद

مشق تشدید

तरीका पहले हर तशदीद हूँ, ۞ और ۞ पर गुन्ना दो गिनती तक रोके रखें।

प्रेक्टिस: तशदीद

جاری • جاری

قِيَمَةٌ عَشِيَّةٌ مُذَكَّرٌ آيَانِ

إِيَّاكَ لِلَّهِ تَجَلَّى تَصَدَّى تَزَكَّى

تَوَلَّى تَوَابًا ۞ ثَجَا جَا غَسَا قَا

فَعَالَ كَذَّابًا وَهَاجَا ۞ مُمَدَّدَةٌ ۞

مُكْرَمَةٌ مُطَهَّرَةٌ وَالسَّمَاءِ

وَالْتَرَائِبِ وَالنَّشِطِ وَالنُّزْعِ

وَالسُّبْحِ فَالسُّبْقِ فَالْمُدْبِرِ

تُبْلَى السَّرَائِرُ فَمَهْلُ الْكُفْرِ

सरगमी — गुन्ना (۞) वाले शब्दों पर निशान लगाएँ

وَالنُّزْعِ

الصَّرَاطِ

وَهَاجَا

وَالنَّشِطِ

तख्ती 13 • 3/3

प्रेक्टिस: तशदीद

مشق تشدید

प्रेक्टिस: तशदीद

جاری • جاری

بِالْخُسِّ ۝ الْجَوَارِ الْكُنَسِ ۝

بِالْخُسِّ ۝

۝ الْمُسْتَقِيمَ ۝

الصِّرَاطَ

إِبْدِنَا

दोहराई और प्रेक्टिस

○○○

وَالشَّمْسِ

لِلَّهِ

إِيَّاكَ

جَنَّةٍ

قَدَّرَ

इस्लामी कार्ड

दुआ

अल्लाह से मदद माँगना। कहें: رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا

دُعَاء

मज़ीद प्रेक्टिस — मिली-जुली

○○○

فَالْمُدَبِّرَاتِ

نَعَمْ

يَظُنُّ

وَالْتَرَائِبِ

سُجَّرَتْ

تُحَدِّثُ

रवानी से पढ़ना — पूरी लाइन बिना रुके पढ़ें

○○○

غَسَّاقًا

قِيَمَةٍ

فَالْمُدَبِّرَاتِ

खुद को जाँचें — पढ़ें, फिर एक गोले में रंग भरें

○○○

قَدَّ مَتَّ

مُكْرَمَةٍ

ثَجَّاجًا

التَّشْدِيدُ مَعَ السُّكُونِ

تختی نمبر ۱۲ — مشق تشدید مع سکون
प्रेक्टिस: सुकून के साथ तशदीद

تختی
۱۲

देखें < सुनें < दोहराएँ < पढ़ें

वीडियो नून साकिन और तनवीन

पढ़ाने का तरीका

1 हर जुमले में साकिन हर्फ और तशदीद ढूँढ़ें।

3 जुमला एक ही साँस में पढ़ें; गुन्ना दो गिनती तक रोके रखें।

2 मिलना समझाएँ: ی ر م ل و ن سے پہلے نून ساکین اگلے ہرف میں مل جاتا ہے (इदगाम)।

4 पेज पर दी गई मिसालों से मीम साकिन के नियम दिखाएँ।

तजवीद के क़वाइद — बच्चों के लिए

قواعد تجوید — بچوں کے لیے

• पहले जज़म और तशदीद ढूँढ़ें, फिर पूरा जुमला एक ही साँस में पढ़ें।

प्रेक्टिस: सुकून के साथ तशदीद

مَرُّوْا رَبِّيْ مُدَّتْ حُقَّتْ خَفَّتْ

تَبَّتْ تَخَلَّتْ قَدَمَتْ وَالصُّبْحِ

وَالشَّمْسِ وَالشَّفْعِ بِالصَّبْرِ

وَالصَّيْفِ وَاللَّيْلِ وَالتَّيْنِ وَالزَّيْتُونِ

سَجَّيْلٍ سَجَّيْنٍ مُنْفَكِّينَ فَإِنَّ

الْجَنَّةَ لِحُبِّ الْخَيْرِ إِذَا السَّمَاءُ

तख्ती 14 • 2/2

प्रेक्टिस: सुकून के साथ तशदीद

वीडियो

مشق تشدید مع سکون

प्रेक्टिस: सुकून के साथ तशदीद

جاری • جاری

انْشَقَّتْ مَا الطَّارِقُ النَّجْمُ الثَّاقِبُ ۝

مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ۝

डिजिटल समक

تَشْدِيدٌ بَعْدَ تَشْدِيدٍ تَحْتِ نَمْبَرِ ۱۵ — تشدید مع تشدید
تَشْدِيدُ كَعْدَ تَشْدِيدٍ

تتمی
۱۵

👁️ देखें < 🔊 सुनें < 🗨️ दोहराएँ < 📖 पढ़ें

📺 वीडियो तशदीद और गुन्ना

पढ़ाने का तरीका

طريقة تدریس

1 हर तशदीद पर एक ताली बजाएँ।

2 हिस्सा-हिस्सा करके पढ़ें, फिर पूरा शब्द।

3 दोनों तशदीदों पर बराबर ज़ोर दें; مَّ पर गुन्ना करें।

तजवीद के क़वाइद — बच्चों के लिए

قواعد تجوید — بچوں کے لیے

• एक शब्द में दो तशदीदें: हर एक को, एक के बाद एक, पूरा दबाकर पढ़ें।

तशदीद के बाद तशदीद

يَزَكِّي يَذْكُرُ الْمُدَّثِّرُ الْمُزْمَلُ

عَلِيَيْنَ عَلِيُون ط إِنَّ الَّذِينَ

إِلَّا الَّذِينَ مِنَ شَرِّ النَّفِثِ

فَعَالٌ لَّمَّا يُرِيدُ ط

तख्ती 15 • 2/2

तशदीद के बाद तशदीद

वीडियो

تشديد مع تشديد

दोहराई और प्रैक्टिस

فَعَالٌ

عَلِيَيْنَ

إِنَّ الَّذِينَ

الْمُزْمَلُ

सरगर्मी — हर शब्द में तशदीदें गिनें

يَزَكِّي الْمُدَّثِّرَ عَلِيَيْنَ النَّفْسِ

بِسْمِ اللَّهِ

इस्लामी कार्ड
बिस्मिल्लाह

हम हर अच्छा काम बिस्मिल्लाह से शुरू करते हैं।

डिजिटल सबक

التَّشْدِيدُ بَعْدَ حُرُوفِ الْمَدِّ تَحْتِ نَمْبَرِ ١٦ — تشديد بعد حروف مد
مد के हुरूफ़ के बाद तशदीदتنہائی
١٦

👁️ देखें < 🔊 सुनें < 🗨️ दोहराएँ < 📖 पढ़ें

📺 वीडियो मद कितना लंबा होता है?

पढ़ाने का तरीका

طريقة تدريس

1 उँलियों पर गिनें: मदे तबई 2, 3 और हमज़ा के साथ 4-5, तशदीद या जज़म से पहले 6।

2 3 का निशान दिखाएँ — यह बताता है कि मद लंबा है।

3 हर जुमला दो बार पढ़ें: एक बार गिनते हुए, एक बार रवानी से।

तजवीद के क़वाइद — बच्चों के लिए

قواعد تجويد — بچوں کے لیے

• तशदीद से पहले 3 का निशान = बहुत लंबी आवाज़ — छह तक गिनें: ضَالًا

हिज्जे • جے

इस तरह के शब्द के हिज्जे के दो तरीके:

1) ज़वाद अलिफ़ मद ज़बर ज़ा, लाम मुशद्दद ज़ाल, लाम दो-ज़बर लन: ज़ाSSल-लन।

2) ज़वाद अलिफ़ लाम मद ज़बर ज़ाल, लाम दो-ज़बर लन: ज़ाSSल-लन।

مد کے ہر حرف کے بعد تاشدید

حَاجُّوْكَ

حَاجَّكَ

دَابَّةٍ

ضَالًا

أَتَحَاجُّونِي

وَلَا الضَّالِّينَ

لَضَالُّونَ

جَاءَتْ

وَالصَّفِّ

وَلَا تَحْضُونَ

तरीका हर लाइन से पहले तालिब-ए-इल्म जो नियम देखे, उसका नाम बताए: इदगाम, इकलाब, गुन्ना या मद।

नियमों पर अमल — पढ़ने की मश्क़

جَزَاءَ الْمَلَائِكَةِ إِنَّا آعْطَيْنَا إِيْنَا

إِيَابَهُمْ خَيْرًا يَّرَهُ ط شَرًّا يَّرَهُ ○

مِيقَاتَا يَوْمَ فَمَنْ يَّعْمَلْ يَوْمَئِذٍ

يَصْدُرُ النَّاسُ مِنْ رَبِّكَ رَسُولٌ

مِّنَ اللَّهِ صُحُفًا مُّطَهَّرَةً صَفًّا ط لَا

يَتَكَلَّمُونَ قُلُوبٌ يَّوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ

أَبْصَارُهَا سِرَاجًا وَبَاجًا ○ وَأَنْزَلْنَا

أَكْلًا لَّمَّا ○ وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا

مُعْتَدٍ اٰثِمٍ

غُثَاءً اٰحْوٰی ط

جَمًّا ط

تُسْقٰی مِنْ

نَارًا حَامِيَةً لا

اِذَا تُتْلٰی

لِيُنْبَذَنَّ

مَنْ بَخِلَ

عَيْنٍ اٰنِيَةٍ ط

لَنَسْفَعًا

مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ

مِنْ بَعْدِ

مُطَهَّرَةً لا

بِذُنُبِهِمْ

بِالنَّاصِيَةِ

بِهِمْ

كِرَامٍ بَرَرَةٍ ط

بِاَيْدِي سَفَرَةٍ

اِنَّ

○

وَلٰی دِیْنِ

لَكُمْ دِیْنُكُمْ

فِيْهَا

بِحِجَارَةٍ

تَرْمِيْهِمْ

رَبِّهِمْ بِهِمْ

اَللّٰهُمَّ

مِمَّ

یَشَاءُوْنَ

لَهُمْ مَا

खातिमा · 4/6

आखिरी हिस्सा: नियमों पर अमल

वीडियो

خاتمة: اجرائی قواعد

तरीका हर आयत की तिलावत करें, स्टूडेंट दोहराए; फिर स्टूडेंट पूरी सूरह अकेले पढ़े।

वक्फ के निशान — कहाँ रुकें

○

वक्फ ताम — पूरा रुकना

م

वक्फ लाज़िम — ज़रूर रुकें

ط

वक्फ मुतलक — रुकें

ج

वक्फ जाइज़ — रुक सकते हैं

ز

मुजव्वज़ — मिलाकर पढ़ना बेहतर

ص

मुख़ख़स — मिलाकर पढ़ें

صلے

मिलाकर पढ़ना बेहतर

ق

क्रीला — मिलाकर पढ़ें

س /
سکتے

सक्ता — ठहरें, साँस न तोड़ें

وقفہ

थोड़ा लंबा ठहराव

لا

यहाँ न रुकें; मजबूरी में रुकना पड़े तो पीछे से दोबारा पढ़ें

सूरह अल-फ़ातिहा

سُورَةُ الْفَاتِحَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
 الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٣﴾ مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ﴿٤﴾
 إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴿٥﴾ اِهْدِنَا الصِّرَاطَ
 الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ
 الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٧﴾

इस्लामी कार्ड

सलाम

हम अपने टीचर और दोस्तों को सलाम करते हैं।

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ

सरगर्मी — इद्गाम पर निशान लगाएँ

يَوْمَئِذٍ

قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ

غُثَاءً أَحْوَى

صُحُفًا مُّطَهَّرَةً

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سूरह अल-इख़लास

سُورَةُ الْإِخْلَاصِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ﴿١﴾ اللَّهُ الصَّمَدُ ﴿٢﴾ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ﴿٣﴾
وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ﴿٤﴾

سूरह अल-फलक़

سُورَةُ الْفَلَقِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ﴿١﴾ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ﴿٢﴾ وَمِنْ شَرِّ
غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ﴿٣﴾ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ﴿٤﴾ وَمِنْ
شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ﴿٥﴾

सूरह अन-नास

سُورَةُ النَّاسِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴿١﴾ مَلِكِ النَّاسِ ﴿٢﴾ إِلَهِ النَّاسِ ﴿٣﴾
مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ﴿٤﴾ الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي
صُدُورِ النَّاسِ ﴿٥﴾ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ﴿٦﴾

तरीका इन शब्दों को वैसे पढ़ें जैसे "ऐसे पढ़ें" कॉलम में दिखाया गया है, वैसे नहीं जैसे लिखे हैं।

कुरआन के वो शब्द जो लिखे एक तरह जाते हैं और पढ़े दूसरी तरह

नं.	लिखावट लेखने की صورت	ऐसे पढ़ें पढ़ने की صورت	कहाँ नाम सورت مع آیت نمبر
1	أَنَا	أَنْ	जहाँ भी आए (किसी दूसरे शब्द के हिस्से के तौर पर नहीं) जس جگہ ہو (بشرطیکہ دوسرے کلمہ کا جزو نہ ہو)
2	يَبْصُطُ	يَبْسُطُ	अल-बक्ररह 245 البقرة 245
3	أَفَائِنُ	أَفِئْنُ	आल-ए-इमरान 144, अल-अंबिया 34 آل عمران 144, الانبیاء 34
4	لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ	لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ	आल-ए-इमरान 158 آل عمران 158
5	تَبُوءَ	تَبُوءَ	अल-माइदह 29 المائدة 29
6	بَصْطَةً	بَسْطَةً	अल-आराफ 69 الاعراف 69
7	مَلَأْنِمْ	مَلَّئْنِمْ	अल-आराफ 103 और 5 दूसरी जगहें الاعراف 103 और 5 اور دوسری جگہ (5) جگہ
8	لَا أَوْضَعُوا	لَا أَوْضَعُوا	अत-तौबह 47 التوبة 47
9	ثَمُودَا	ثَمُودَ	हूद 68, अल-फुरकान 38, अल-अनकबूत 38, अन-नज्म 51 ہود 68، الفرقان 38، العنکبوت 38، نجم 51
10	لَيَرَبُّوا	لَيَرَبُّوْ	अर-रूम 39 الروم 39
11	لِتَتْلُوا	لِتَتْلُوْ	अर-रअद 30 الرعد 30
12	لَنْ نَدْعُوا	لَنْ نَدْعُوْ	अल-कहफ 14 الکہف 14
13	لِشَايْءٍ	لِشَيْءٍ	अल-कहफ 23 الکہف 23
14	لَكِنَّا	لَكِنَّ	अल-कहफ 38 الکہف 38
15	لَا أَدْبَحْنَهُ	لَا دَبَحْنَهُ	अन-नमल 21 النمل 21
16	لَا إِلَهَ إِلَّا الْجَحِيمُ	لَا إِلَهَ إِلَّا الْجَحِيمُ	अस-साफ़ात 68 الصافات 68
17	لَيَبْلُوا	لَيَبْلُوْ	मुहम्मद 4 محمد 4
18	نَبْلُوا	نَبْلُوْ	मुहम्मद 31 محمد 31
19	لَا أَنْتُمْ	لَا أَنْتُمْ	अल-हश्र 13 الحشر 13
20	سَلَسِلَا	سَلْسِلَا	अद-दहर 4 الدھر 4
21	قَوَارِيرَا	قَوَارِيرَ	अद-दहर 15, 16 الدھر 15, 16
22	مَلَأْنِمْ	مَلَّئْنِمْ	यूनुस 83 یونس 83

तजवीद के तमाम क़वाइद — पेज नंबर के साथ

تجوید کے تمام قواعد — صفحہ نمبر کے ساتھ

हरा बॉक्स = वह पन्ना जहाँ नियम सिखाया जाता है और उसकी मशक़ होती है। सुनहरा बॉक्स (नाज़रा) = यह आपको कुरआन पढ़ते वक़्त मिलेगा।

حروف اور مخارج	
مخارج — पाँच जगहें: हर हर्फ पाँच में से किसी एक जगह से निकलता है: मुँह और हलक का खाली हिस्सा (मद के हुरूफ़), हलक, ज़बान, होंठ और नाक (गुज़्रा)।	3 पेज صفحہ ۳
6: हमज़ा और हा हलक के सबसे गहरे हिस्से से, ऐन और हा बीच से, गैन और खा ऊपर से।	3, 5 पेज صفحہ ۵، ۳
7: इन्हें हमेशा भरे हुए, मोटे मुँह से (तफ़खीम) पढ़ें, हरकत चाहे कोई भी हो।	3, 5, 11 पेज صفحہ ۱۱، ۵، ۳
बारिकी हुरूफ़ (मुस्तफ़िला): बाकी सब हुरूफ़ बारिकी (तरकीक) पढ़े जाते हैं। सिर्फ़ रा और अल्लाह के नाम का लाम कभी पुर और कभी बारिकी होते हैं।	5 पेज صفحہ ۵
होंठों के और सीटी वाले हुरूफ़: होंठों के हुरूफ़ (शफ़वी): बा, फ़ा, मीम, वाव। सीटी वाले हुरूफ़ (सफ़ीर): स्वाद, ज़ा, सीन — इन्हें हल्की-सी सीटी के साथ पढ़ें।	3 पेज صفحہ ۳
मिलती-जुलती आवाज़ें — इन्हें अलग-अलग रखें: हर एक का अपना मुखरज है: सा / सीन / स्वाद · ज़ाल / ज़ा / ज़वाद / जोए · हा / हा · ऐन / हमज़ा · क़ाफ़ / काफ़ · ता / तोए।	3, 5 पेज صفحہ ۵، ۳
अलिफ़ और हमज़ा: अलिफ़ पर कभी हरकत नहीं आती; वह सिर्फ़ आवाज़ को लंबा करता है (قَالَ)। अलिफ़ जैसी शक्ल का जो हर्फ़ ज़बर, ज़ेर, पेश या जज़म लिए हो, वह हमज़ा है: उसे हलक में साफ़ रुकावट के साथ पढ़ें।	5, 11 पेज صفحہ ۱۱، ۵
हुरूफ़ को जोड़ना: हुरूफ़ अपने "सिर" से जुड़ते हैं; उन्हें उनके नुक्तों से पहचानें। छह हुरूफ़ अगले हर्फ़ से कभी नहीं जुड़ते: अलिफ़, दाल, ज़ाल, रा, ज़ा, वाव।	7 पेज صفحہ ۷
हुरूफ़-ए-मुकत्तआत: ये अपने नामों से पढ़े जाते हैं। मद के निशान वाले तीन हुरूफ़ के नाम = 6 गिनती (मद्दे लाज़िम हर्फ़ी); दो हुरूफ़ वाले नाम (हा, या, ता, हा, रा) = 2 गिनती; काफ़-हा-या-ऐन-साद और ऐन-सीन-क़ाफ़ में ऐन = 4 या 6।	10 पेज صفحہ ۱۰
हरकतें, तनवीन और खड़ी हरकतें	
ज़बर, ज़ेर, पेश: ज़बर: मुँह खुला ("ا"); ज़ेर: जबड़ा नीचे ("ذ"); पेश: होंठ गोल ("و")। हर एक छोटी, एक गिनती की होती है — कभी "ए" या "ओ" नहीं।	11, 13 पेज صفحہ ۱۳، ۱۱
तनवीन: दो ज़बर, दो ज़ेर, दो पेश = शब्द के आखिर में छुपा हुआ नून साकिन: "ان", "इन", "उन"।	14, 16 पेज صفحہ ۱۶، ۱۴
दो ज़बर का अलिफ़: दो ज़बर के बाद लिखा अलिफ़ (یا ی) मिलाकर पढ़ते वक़्त नहीं पढ़ा जाता; वहाँ रुकें तो लंबा "आ" पढ़ें। ढ़ पर रुकें तो वह साकिन बन जाता है।	14, 43 पेज صفحہ ۴۳، ۱۴
खड़ा ज़बर, खड़ी ज़ेर, उल्ता पेश: ये लंबे पढ़े जाते हैं — 2 गिनती, एक अलिफ़ के बराबर।	19, 20 पेज صفحہ ۲۰، ۱۹
ज़मीरी की हा (हा-ए-ज़मीरी): ज़मीर हु / हि दो हरकत वाले हुरूफ़ के बीच लंबा और साकिन हर्फ़ से पहले छोटा पढ़ा जाता है। हप्स में फ्रीही मुहांना (अल-फुरकान 69) लंबा है और यरज़हु लकुम (अज़-जुमार 7) छोटा है।	19, 25 पेज صفحہ ۲۵، ۱۹
मद और लीन	
मद के हुरूफ़ और मद तबई: ज़बर के बाद अलिफ़, पेश के बाद वाव साकिन, ज़ेर के बाद या साकिन (ی و ی)। कुदरती मद (मद्दे तबई) = 2 गिनती।	21, 24, 25 पेज صفحہ ۲۱، ۲۴، ۲۵

क्वाइड · 2/4

तजवीद के तमाम क़वाइद

تجوید کے تمام قواعد

21	صفحہ ۲۲، ۲۱	پہج 21, 24	بَوْبَى	حروفِ لین: زبر کے بعد ساکن و اویا ساکن ی: ملا کر پڑھتے ہوئے نرمی سے، بغیر پیچ پڑھیں۔	3	لین کے هـ رُف: جُزبر کے باءِ واءِ ساکین اور یا ساکین (و) میلا کر پڑھتے وکتر نر می سے، بی نا خییٰ کے پڑھیں۔
22	صفحہ ۲۲، ۲۵	پہج 25, 42	جَاءَ • السَّمَاءِ	مِد متصل (واجب): حرفِ مد کے بعد اسی لفظ میں ہمزہ: 4 یا 5 حرکت۔	4	مہد مُتسلی (واجیب): اک ہی شبد میں مد کا ہرف اور ہمجا: 4 یا 5 گینتی۔
23	صفحہ ۴۴	پہج 44	إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ	مِد منفصل (جائز): حرفِ مد ایک لفظ کے آخر میں اور ہمزہ اگلے لفظ کے شروع میں: 4 یا 5 حرکت۔	5	مہد مُنفسلی (جاہز): شبد کے آاخیر میں مد کا ہرف اور اگلے شبد کے شروع میں ہمجا: 4 یا 5 گینتی۔
24	صفحہ ۴۲	پہج 42	الصَّالِحِينَ • دَابَّةٍ	مِد لازم (تشدید کے ساتھ): حرفِ مد کے بعد اسی لفظ میں تشدید: 6 حرکت۔	6	مہد لاجم (تشدید کے ساتھ): اک ہی شبد میں مد کے ہرف کے باءِ تشدید: 6 گینتی۔
25	صفحہ ۳۳	پہج 33	الَّذِينَ	مِد لازم (سکون کے ساتھ): حرفِ مد کے بعد اصلی سکون: 6 حرکت۔	7	مہد لاجم (سکون کے ساتھ): مد کے ہرف کے باءِ اسلی سکون: 6 گینتی — اَلَّذِينَ (یونس 51 اور 91)۔
26	صفحہ ۲۶، ۲۲	پہج 42, 46	نَسْتَعِينُ • خَوْفٌ	مِد عارض: جس لفظ پر وقف کریں اور آخری حرف سے پہلے مد ہو: 2، 4 یا 6 حرکت۔ وقف میں لین کا بھی یہی حکم ہے۔	8	مہد آرلی (رکوتے وکتر): جب آپ آسے شبد پر رُکے جس میں آاخیری ہرف سے پہلے مد ہو: 2، 4 یا 6 گینتی۔ رکوتے وکتر لین کے ساتھ بھی یہی ہوتا ہے۔
27	صفحہ ۲۵	پہج 25	أَمِنْ • أَوْى	مِد بدل: حرفِ مد سے پہلے ہمزہ: صرف دو حرکت۔	9	مہد بءل : مد کے ہرف سے پہلے ہمجا: سیرف 2 گینتی۔
28	صفحہ ۲۲، ۲۵	پہج 25, 42	جَاءَ	مد کی علامت: یہ لہر والی علامت بتاتی ہے کہ دو حرکت سے لمبا ہے (منفصل، منفصل یا لازم)۔	10	مد کا نشان (0): لہرءار نشان باءاتا ہے کی مد 2 گینتی سے لبا ہے (مُتسلی، مُنفسلی یا لاجم)۔

सुकून, कलकला और हमज़ा

سکون، قلق اور ہمزہ

24	سुकून (جزم): ساکینن ہر پہلے والے حرف سے ایک ہی سانس میں ملایا جاتا ہے؛ اس پر کوئی حرکت نہ بڑھائیں۔	سکون (جزم): ساکن حرف اپنے سے پہلے حرف کے ساتھ ایک سانس میں ملایا جاتا ہے؛ اس پر کوئی حرکت نہ بڑھائیں۔	پہج 29, 31 صفء ۳۱، ۲۹
25	کلالکلالا — 5 هوروف: کراف، توف، با، جوم، دال (کولتو جء) ساکینن ہوں تو اٹھلتے ہوں: شءء کے بولء میں ہلکا، اور ان پر رکنے تو سب سے جڑا دال۔	قلقله — بانء حروف: ق ط ب ج د (قُطِبَ جَد) ساکن ہوں تو ان میں جنبش ہوتی ہے؛ درمیان میں بللی، وقف پر سب سے زیادہ۔	پہج 29, 31 صفء ۳۱، ۲۹
26	همزّا ساکینن: اسے ہلکے میں ساقل اور اءانک رکاوٹ کے ساٹھ پءے؛ اسے ن اءے، ن مء بناوا۔	ساکن ہمزہ: اسے حلق میں صاف اور اءانک رکاوٹ سے پڑھیں؛ اسے گرائیں نہیں اور نہ بنائیں۔	پہج 31 صفء ۳۱
27	همزّاتول-کرتّ: ھہ همزّا ہمشا پءا جاتا ہے، شءء کے شورے میں ہو یا بولء میں۔	ہمزہ قلعی: یہ ہمزہ لفظ کے شورے یا درمیان میں ہمیشہ پڑھا جاتا ہے۔	پہج 31, 40 صفء ۲۰، ۳۱
28	همزّاتول-وصل: ھہ سقلر تب پءا جاتا ہے جب اس سے شورے کرے؛ پہلے والے شءء سے ملانے پر خاموش رھتا ہے (والفجر) آل کو جبر سے، اءدنا کو جر سے شورے کرے، اور جب تیسرے ہر پر پش ہو تو پش (اؤءوا)۔	ہمزہ وصلی: صرف اءدنا میں پڑھا جاتا ہے؛ کچھ لفظ سے ملائیں تو خاموش (والفجر)۔ اءدنا میں آل پر زبر، اءدنا پر زبر، تیسرے حرف پر پش ہو تو پش (اؤءوا)۔	پہج 32, 39 صفء ۳۹، ۳۲
29	ءو همزّے اک ساٹھ: ءوئوں ساقل پءے جاتے ہوں (ءائذرتہم)۔ اءاعجوبی (فولسللٹ 44) میں ءوسرا نرمل (تسہول) پءا جاتا ہے، همزّا اور اقلقل کے بولء۔	ءو ہمزے: ءوئوں صاف پڑھے جاتے ہیں (ءائذرتہم)۔ ءاعجوبی (حم السءءہ 44) میں ءوسرا ہمزہ نرمی (سہل) سے، ہمزہ اور الف کے درمیان پڑھا جاتا ہے۔	ناظرہ
30	ءو هوروف لئھے جاتے ہوں مگر پءے نہیں جاتے: کول هوروف لئھے جاتے ہوں مگر پءے نہیں جاتے، جیسے جماء کے واء کے باء والا اقلقل (قائولا) اور انا کا اقلقل (قائولا) اور انا کا اءری الف۔ ءءول ءیھیں۔	لکھے ہوئے مگر نہ پڑھے جانے والے حروف: بعض حروف لکھے جاتے ہیں مگر پڑھے نہیں جاتے، جیسے جماع کے وے بعد الف (قائولا) اور انا کا اءری الف۔ ءءول ءیھیں۔	پہج 17, 48 صفء ۲۸، ۱۷

अल- का लाम, अल्लाह का नाम और हर्फ़ रा

لام تعریف، لفظ اللہ اور را

31	لام کمری (چاँد والے Huruf) — 14: 14 کمری Huruf (अलिफ़, बा, गैन, हा, जीम, काफ़, वाव, खा, फ़ा, ऐन, क़ाफ़, या, मीम, हा) से पहले अल- का लाम जज़्म के साथ पढ़ा जाता है।	لام قری — 14 حروف: ا ب غ ح ج ک و خ ف ع ق ی م ه سے پہلے اَل کا لام جزم کے ساتھ پڑھا جاتا ہے۔	الْحَمْدُ . الْقَمَرُ پेज 32, 37 صفحہ ۳۷، ۳۲
32	لام شمس (سूरज वाले Huruf) — 14: 14 शम्सी Huruf (ता, सा, दाल, ज़ाल, रा, ज़ा, सीन, शीन, स्वाद, ज़वाद, तोए, ज़ोए, लाम, नून) से पहले लाम नहीं पढ़ा जाता और अगले हर्फ पर तशदीद आती है।	لام شمسی — 14 حروف: ت ث ذ ز س ش ص ض ط ظ ل ن سے پہلے لام خاموش رہتا ہے اور اگلے حرف پر تشدید آتی ہے۔	وَالشَّمْسِ پेज 38, 40 صفحہ ۳۸، ۴۰
33	अल्लाह के नाम का लाम: ज़बर या पेश के बाद पुर (مِنَ اللّٰهِ)، ज़ेर के बाद बारीक (بِسْمِ اللّٰهِ) (نَاوُ اللّٰهِ)	لفظ اللہ کا لام: زبر یا پیش کے بعد پُر (مِنَ اللّٰہ، نَاوُ اللّٰہ)؛ زیر کے بعد باریک (بِسْمِ اللّٰہ)۔	اللّٰهُمَّ پेज 38, 43, 44 صفحہ ۳۸، ۴۳، ۴۴

टीचर के साथ पढ़ा

घर पर प्रैक्टिस की

कोई ग़लती नहीं!

کواڈ 3/4

تجويد کے تمام قواعد

تجوید کے تمام قواعد

34	را (ر) پور: جبر یا پش کے ساتھ؛ جبر یا پش کے بعد ساکین؛ آرزجی زہر کے بعد ساکین (لَزَجِي)؛ زہر کے بعد ساکین، جب اس کے بعد پور ہر ہو (مَرَصَادًا)۔	رہز: زہر یا پش کے ساتھ؛ ان کے بعد ساکین؛ عارضی زہر کے بعد ساکین (لَزَجِي)؛ زہر کے بعد ساکین اور آ کے پور ہر (مَرَصَادًا)۔	رَبِّكَ • قُرْآن	پہج 11, 31, 44 صفحہ ۱۱، ۲۲، ۳۱
35	را (ر) باریک: زہر کے ساتھ؛ اسلی زہر کے بعد ساکین، جب اس کے بعد کوئی پور ہر نہ ہو (فَرَعُونَ)؛ ساکین یا زہر کے بعد رکتے وقت (فَدِير، فَدِير)۔	رہر یا ریک: زہر کے ساتھ؛ اصلی زہر کے بعد ساکین اور آ کے پور ہر نہ ہو (فَرَعُونَ)؛ وقف میں ساکین یا زہر کے بعد (خَيْر، فَدِير)۔	رَجَالًا	پہج 11, 45 صفحہ ۲۵، ۱۱

نون ساکین اور تنوین

نون ساکین اور تنوین

36	إِجْهَار (ساف): 6 ہلکی ہرر (ہمزا، ہا، ین، ہا، ین، خا) سے پہلے نون ساف پڑا جاتا ہے، گننا کے بیا۔	اظہار: ہرر حلقی عہ ع ح غ خ سے پہلے نون صاف، بغیر غنہ کے پڑا جاتا ہے۔	مِنْ أَهْلِ عَيْنٍ	پہج 33, 45 صفحہ ۲۵، ۳۳
37	گننا کے ساتھ إِدْغَام: اگلے شبد کے شرو میں یا، نون، میم اور واو میں سے کوئی ہرر ہو، تو نون گننا کے ساتھ اس ہرر میں مل جاتا ہے۔	ادغام مع الغنہ: اگلے لفظ کے ی ن م و سے پہلے نون اس ہرر میں غنہ کے ساتھ مل جاتا ہے۔	مَنْ يَعْمَلْ خَيْرًا يَرَهُ	پہج 43, 44 صفحہ ۲۲، ۲۳
38	گننا کے بیا إِدْغَام: لام اور را سے پہلے نون پوری طرح بغیر غنہ کے مل جاتا ہے، گننا کے بیا۔	ادغام بلا غنہ: ل اور ر سے پہلے نون پوری طرح بغیر غنہ کے مل جاتا ہے۔	مِنْ رَبِّكَ وَيُلْ لِّكُلِّ	پہج 43, 44 صفحہ ۲۲، ۲۳
39	اک شبد کے اندر إِدْغَام نہیں: جب اک ہی شبد میں نون ساکین کے بعد یا اور واو میں سے کوئی ہرر آو، تو نون ساف رتا ہے: دُنْیَا، بُنْیَان، سِنْیَان، کِنْیَان۔	ایک لفظ میں ادغام نہیں: نون ساکین اور ی یا و ایک ہی لفظ میں ہوں تو نون صاف پڑا جاتا ہے: دُنْیَا، بُنْیَان، سِنْیَان، کِنْیَان۔	دُنْیَا	ناظرہ
40	إِكْلَاب: با سے پہلے نون (یا تنوین) میم میں بدل جاتا ہے، اور گننا کے ساتھ چوپایا جاتا ہے۔	اقلاب: ب سے پہلے نون (یا تنوین) میم بن جاتا ہے اور غنہ کے ساتھ چوپایا جاتا ہے۔	مِنْ بَعْدٍ لِيُنْبَذَنَّ	پہج 43, 45 صفحہ ۲۵، ۲۳
41	إِخْفَاء (خوپانا) — 15 ہرر: باکی 15 ہرر (تا، سا، جیم، دال، زال، زائ، سین، شین، سواد، زواد، تو، جی، فاف، کاف) سے پہلے نون 2 گینتی کے گننا کے ساتھ ناک میں خوپایا جاتا ہے۔	اخفاء — 15 ہرر: ث ج ذ ز س ش ص ض ط ظ ق ک سے پہلے نون ناک میں دو حرکت غنہ کے ساتھ چوپایا جاتا ہے۔	أَنْزَلْنَا مُنْكَيْنَ	پہج 14, 31, 40 صفحہ ۱۲، ۲۰، ۳۱
42	نُون کُتْنِي: تنوین کے بعد ہمزتول-وصل: زہر والا اک خوتا نون دونوں کو ملاتا ہے۔	نون قطنی: تنوین کے بعد ہمزہ وصل ہو تو ایک چھوٹا زہر والا نون دونوں کو ملاتا ہے۔	لَمَزَةِ الَّذِي	پہج 43 صفحہ ۲۳

میم ساکین

میم ساکین

43	إِخْفَاء شَفْوِي: با سے پہلے میم ساکین: گننا کے ساتھ چوپایا جاتا ہے۔	اخفاء شفوئی: میم ساکین کے بعد: غنہ کے ساتھ چوپا کر۔	تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ	پہج 45 صفحہ ۲۵
44	إِدْغَام شَفْوِي: میم سے پہلے میم ساکین: گننا کے ساتھ ملایا جاتا ہے۔	ادغام شفوئی: میم ساکین کے بعد: غنہ کے ساتھ ادغام۔	لَهُمْ مَا	پہج 45 صفحہ ۲۵
45	إِجْهَار شَفْوِي: باکی ہر ہرر سے پہلے میم ساف پڑا جاتا ہے — واو اور ف سے پہلے خاص خیال رکھیں۔	اظہار شفوئی: باقی ہر ہرر سے پہلے میم صاف پڑا جاتا ہے — واو اور ف سے پہلے خاص خیال رکھیں۔	بِمَ فِيهَا لَكُمْ دِينُكُمْ	پہج 45 صفحہ ۲۵

تشدید اور غنہ

تشدید اور غنہ

46	تشدید: تشدید والا ہرر دو بار پڑا جاتا ہے: پہلے ساکین ہو کر پچھلے ہرر سے مل کر، پھر اپنی حرکت کے ساتھ زور سے۔	تشدید: مشدو ہرر دو بار پڑا جاتا ہے: پہلے ساکین ہو کر پچھلے ہرر سے مل کر، پھر اپنی حرکت کے ساتھ زور سے۔	أَبَّ • قَدَّرَ	پہج 34, 37 صفحہ ۳۲، ۳۲
47	تشدید والا نون اور میم پر گننا: تشدید والا نون اور میم پر ہمیشہ 2 گینتی (اک اعلیق) کا گننا ہوتا ہے۔	نون اور م پر غنہ: مشدون اور مشدو میم پر ہمیشہ دو حرکت (ایک الف کے برابر) غنہ ہوتا ہے۔	إِنَّ • ثُمَّ	پہج 37, 41 صفحہ ۲۱، ۳۲
48	دو یا زُیَادَة تشدید: ہر دو ہرر ہرر کو، اک کے بعد اک، اسکا پورا وِجَن دے۔	ایک سے زیادہ تشدیدیں: ہر مشدو ہرر کو ایک کے بعد ایک پورا وزن دیں۔	الْمُزْمَلِ	پہج 41 صفحہ ۲۱
49	سُكُون کے ساتھ تشدید: ساکین ہرر اور تشدید دھن، فیر جوملا اک ہی سانس میں پڑے۔	تشدید مع سکون: ساکین ہرر اور تشدید تلاش کریں، پھر جملہ ایک سانس میں پڑیں۔	تَبَّتْ	پہج 40 صفحہ ۲۰
50	دو ہرر کو ملانا (إِدْغَام): ساکین ہرر اپنے جیسے یا کربی ہرر میں مل جاتا ہے: إِجْهَار، کَد تَبْیَنَا، إِجْهَار، کُل رَیْبِ، اَلَمْ حَلَمْنَا۔	دو ہرر کا ادغام: ساکین ہرر اپنے جیسے یا کربی ہرر میں مل جاتا ہے: إِجْهَار، کَد تَبْیَنَا، إِجْهَار، کُل رَیْبِ، اَلَمْ حَلَمْنَا۔	قَدْ تَبَيَّنَ	ناظرہ

کواڈ - 4/4

تجويد کے تمام قواعد

تجويد کے تمام قواعد

51	تثانیہ والے حرف پر رکنا: تثانیہ والے حرف پر رکنے تو دوہرا پن اور گنا باکی رہے، چنانچہ اگلے حرف پر رکنا چاہیے تو یہاں ہوتا ہے۔	ن، م، ز پر وقف: مشدود حرف پر وقف کریں تو تشدید اور غنہ باقی رکھیں؛ الشرط علیہیں ہوتی ہے۔	الْحَقُّ	پہج 37 صفحہ ۳۷
----	---	---	----------	-------------------

رکنا (وقف)	وقف
------------	-----

52	کسے رکنا: آواز اور آواز سا آخیری حرف پر ختم کرے اور اسے ساکن کر دے۔ دو جبر لंबا "آ" بن جاتے ہیں؛ تا مگر بڑا ساکن ہا بن جاتی ہے؛ آخیری حرف سے پہلے والا مد 2، 4 یا 6 ہو سکتا ہے۔	وقف کا طریقہ: آخری حرف پر آواز اور سانس ختم کر کے ساکن کریں۔ دو جبر لंबا "آ": آ: ساکن ہا: آخری حرف سے پہلے مد 2، 4 یا 6۔	الرَّحِيمِ	پہج 43، 46 صفحہ ۳۶، ۳۷
----	---	---	------------	---------------------------

53	وقف کے نشان: گولا = آیات کا ختم۔ میم = جڑ رکنا۔ تو اے = رکنا۔ جیم = رکنا سکتے ہیں۔ ج = ملا کر پڑنا بہتر۔ سوا، سلا، کاف = ملا کر پڑے۔ لا = ن رکنا۔	علامات وقف: آیات م لازم۔ ط مطلق۔ ج جائز۔ ز مجوز۔ ص مخصص۔ صلے وصل بہتر۔ ق قیل۔ لاء لیں۔	م ط ج ز	پہج 46 صفحہ ۳۶
----	---	---	---------	-------------------

54	دوبارہ شروع کرنا: رکنا کے بعد ایسے لفظ سے شروع کریں جس سے معنی درست رہے؛ لاپر رک لے ہوں تو چھ سے ملا کر پڑیں۔	دوبارہ شروع کرنا: وقف کے بعد ایسے لفظ سے شروع کریں جس سے معنی درست رہے؛ لاپر رک لے ہوں تو چھ سے ملا کر پڑیں۔	لا	پہج 46 صفحہ ۳۶
----	---	--	----	-------------------

55	سکتا — سانس لیے بنا ٹھہرنا: ہر سانس میں چار جگہ: عوجا (الکھف 1)، مرقدا (الکھف 1)، مرقدا (الکھف 1)، مرقدا (الکھف 1)۔	سکتا — سانس توڑے بغیر: جنس میں چار جگہ: عوجا (الکھف 1)، مرقدا (الکھف 1)، مرقدا (الکھف 1)، مرقدا (الکھف 1)۔	مَنْ رَاقٍ	پہج 46 صفحہ ۳۶
----	---	--	------------	-------------------

ریویات-۱-ہر سانس کے خاص کلمات	روایت حفص کے خاص کلمات
-------------------------------	------------------------

56	جو شبد اپنی لکھاوت سے الگ پڑے جاتے ہیں: 22 شبد، جیسے انا، سمودا، سلاسیلا، کواہریا — ٹیبل دیکھیں۔	لکھنے اور پڑھنے میں فرق: انا، ثمودا، سلسلا، قواریرا جیسے 22 کلمات — جدول دیکھیں۔	قَوَارِيرًا	پہج 48 صفحہ ۳۸
----	--	--	-------------	-------------------

57	سوا (ص) کو سین (س) پڑنا: یسوتو (الکھف 245) اور بستت (الکھف 69) سین سے پڑے جاتے ہیں؛ ال-موسیتو (الکھف 37) سین یا سوا سے؛ ال-موسیتو (الکھف 22) سوا سے۔	ص کو س پڑنا: یسوتو (البقرہ 245)، یسوتو (الاعراف 69) س سے؛ ال-موسیتو (الطور 37) س یا ص؛ ال-موسیتو (الغاشیہ 22) ص سے۔	يَبْصُطُ	پہج 48 صفحہ ۳۸
----	--	---	----------	-------------------

58	یمالا: مکرہا (ہد 41): را کو "ا" کی طرف لٹکا کر پڑا جاتا ہے: مکرہا۔	مالہ: مکرہا (ہد 41): رو کو "ا" کی طرف مائل کر کے پڑیں: مکرہا۔	مَجْرِيهَا	ناجرا ناظرہ
----	--	---	------------	----------------

59	شمام: تاسمنا (یوسف 11): نون کو گنا کے ساتھ پڑتے وقت ہونٹ گول کریں۔	اشمام: تاسمنا (یوسف 11): نون غنہ کے ساتھ پڑتے ہوئے ہونٹ گول کریں۔	تَاسْمَنًا	ناجرا ناظرہ
----	--	---	------------	----------------

60	نقل: بیس الاسم (الحجرات 11) ملا کر "بیس لسم" پڑھا جاتا ہے۔	نقل: بیس الاسم (الحجرات 11) ملا کر "بیس لسم" پڑھا جاتا ہے۔	بِئْسَ الْأَسْمُ	ناجرا ناظرہ
----	--	--	------------------	----------------

61	شبد جاف / جاف: ار-روم 54 میں جاف کے جاف کو جبر یا پش دووں پڑھ سکتے ہیں (ضعف) یا پش سے پڑ سکتے ہیں؛ ہر سانس میں دونوں درست ہیں۔	ضعف: الروم 54 میں جاف پر زبر یا پش دووں پڑھ سکتے ہیں (ضعف) / ضعف: جاف میں دونوں درست ہیں۔	ضَعْفٍ	ناجرا ناظرہ
----	--	---	--------	----------------

आखिरी टेस्ट (इख्तियारी)

ज़रूरी नहीं: इसे दोहराई के लिए या नाज़रा शुरू करने से पहले इस्तेमाल करें। छोटा बच्चा जब पहली बार क़ायदा सीखता है, तब इसकी ज़रूरत नहीं।

हुरूफ़	ق	ع	ظ	ض	ص	ذ	ح	ث	___/8
हरकतें और तनवीन	بَشَرٍ	وَلَدًا	أَحَدٌ	كُتِبَ	خَلَقَ	___/5			
मद, लीन और सुकून	أَنْعَمْتَ	قُلْ	يَوْمٌ	قِيلَ	قَالَ	___/5			
तशदीद और गुन्ना	مِنْ رَبِّهِمْ	الشَّمْسُ	ثُمَّ	إِنَّ	___/4				
पढ़ना	وَلَا الضَّالِّينَ		قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ			___/2			

رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا

सनद — क़ायदा मुकम्मल

यह सनद इस बात की तस्दीक करती है कि

ने नूरानी क़ायदा की सभी 17 तख्तियाँ कामयाबी से मुकम्मल कर लीं। अल्लाह तआला इल्म में बरकत दे।

उस्ताद

तारीख